

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy
na rokovanie HSR SR dňa 24.8.2026

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)
a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

1. Postoj APZD

APZD súhlasí s predloženým materiálom a odporúča ho po zapracovaní pripomienok na ďalšie legislatívne konanie

2. Zdôvodnenie postoja APZD

APZD uplatnila v medzirezortnom pripomienkovom konaní k materiálu 24 pripomienok, z toho 18 zásadných. Z nich bolo 9 pripomienok akceptovaných, 3 čiastočne akceptované a 12 neakceptovaných.

Dovoľujeme si upozorniť, že v rámci rozporového konania boli rozpory k pripomienkam odstránené, okrem nasledovných pripomienok, ktoré napriek ich akceptácii v doručenom vyhodnotení a na rozporovom konaní nie sú premietnuté v zmysle dohody do návrhu zákona a sprievodných materiálov:

1. Podmienka vydania metodiky ukazovateľov kvality výchovy až po jej predošlom prerokovaní so stavovskými a profesijnými organizáciami – Výkonnostné zmluvy

V rámci ustanovení o výkonnostnej zmluve v § 43a ods. 2 zákona č. 321/2025 Z. z. o školskej správe žiadame akceptáciu našej pripomienky uvedenú vo vyhodnotení pripomienkového konania a dohodnutú na rozporovom konaní, premietnuť aj explicitne do znenia vlastného materiálu. Konkrétne **žiadame ustanoviť, že metodika v zmysle § 43a ods. 2 sa vydáva po prerokovaní so stavovskými a profesijnými organizáciami a reprezentatívnymi organizáciami zamestnávateľov.** Metodika bude vymedzovať ukazovatele kvality výchovy, ktoré sú predmetom plnenia zo strany zriaďovateľov, stredných odborných alebo priemyselných škôl a gymnázií v rámci uzatvorených výkonnostných zmlúv.

2. Percentuálny podiel normatívneho príspevku pre centrá excelentnosti odborného vzdelávania a prípravy minimálne vo výške 100 %

Navrhujeme doplniť ustanovenie § 8 ods. 8 zákona o financovaní škôl tak, aby bolo zrejmé, že **percentuálny podiel normatívneho príspevku pre školu s označením centrum excelentnosti odborného vzdelávania a prípravy nemôže byť nižší ako 100 %.** Napríklad: „b) s označením centrum excelentnosti odborného vzdelávania a prípravy, pričom určený percentuálny podiel nesmie byť nižší ako 100 %

normatívneho príspevku.“.

Na uvedenom riešení a znení bola dosiahnutá dohoda už na rozporovom konaní s ministerstvom, na základe ktorého APZD od pripomienky ustúpila. Napriek uvedenej dohode a vyhodnoteniu našej pripomienky ako akceptovanej, však navrhované znenie v novele zákona nie je premietnuté.

3. Doplnenie posúdenia materiálno-technických podmienok školy pri zmene študijného/učebného odboru

Žiadame doplniť, aby súhlas vecne príslušnej stavovskej alebo profesijnej organizácie pri zmene študijného alebo učebného odboru **obsahoval aj posúdenie materiálno-technických podmienok školy** (§ 61 ods. 5 zákona o školskej správe). Pripomienka bola akceptovaná v časti týkajúcej sa **posúdenia potreby odboru z hľadiska trhu práce, regionálneho dopytu zamestnávateľov, dostupnosti pracovísk praktického vyučovania**, ktoré sme navrhovali doplniť, **avšak napriek dohode na rozporovom konaní nie je v danom ustanovení doplnená aj potreba posúdenia materiálno-technických podmienok školy v rámci posudzovania vydania súhlasu vecne príslušnej stavovskej alebo profesijnej organizácie pri zmene študijného alebo učebného odboru**. Zmeny odborovej štruktúry stredných škôl majú priamy dopad na dostupnosť kvalifikovanej pracovnej sily. Súhlas stavovskej alebo profesijnej organizácie by nemal byť formálnym úkonom, ale odborným posúdením, či navrhovaný odbor zodpovedá potrebám zamestnávateľov a či škola dokáže zabezpečiť praktickú prípravu v potrebnej kvalite.

Do vykonania týchto doplnení rozpory k vyššie uvedeným pripomienkam za APZD pretrvávajú.

3. Stručný popis navrhovaných zmien, cieľ a obsah materiálu

Návrh zákona má za cieľ najmä:

- zvýšiť kvalitu, dostupnosť a efektívnosť vzdelávania prostredníctvom zmien v organizácii škôl, riadení školského systému, postavení pedagogických zamestnancov a financovaní škôl.
- v školskom zákone sa navrhujú opatrenia na optimalizáciu siete škôl, zlepšenie podmienok vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a zo sociálne znevýhodneného prostredia, ako aj spresnenie niektorých procesov súvisiacich s prijímacím a maturitným konaním.
- v oblasti školskej správy sa precizuje fungovanie klastrov škôl, rozširujú sa kompetencie regionálnych úradov školskej správy a zjednodušujú sa viaceré administratívne postupy.
- novela zároveň zavádza výkonnostné zmluvy a nové nástroje financovania, ktoré majú motivovať školy k dosahovaniu vyššej kvality výchovy a vzdelávania pri zohľadnení ich špecifických podmienok a potrieb.

OBSAH MATERIÁLU A NAVRHOVANÉ ZMENY:

ČLÁNOK I – zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)

- v rámci optimalizácie siete základných škôl sa navrhuje úprava najnižších priemerných počtov v triedach, pri plnoorganizovaných školách ustanovený aj najnižší celkový počet žiakov, ktorý má škola priebežne spĺňať,
- upravuje sa možnosť, aby ministerstvo mohlo určiť, že systém ePrihlášky sa (pri technických problémoch) nepoužije, ak už bol zverejnený formulár prihlášky s prioritizáciou,
- znižuje sa počet žiakov zo SZP na to, aby mala škola zabezpečovanie podporných činností z 25 na 15.
- zavádza sa možnosť ingerencie RÚŠS, ak pred konaním externej časti maturitnej skúšky predseda školskej maturitnej komisie zistí, že nie sú zabezpečené podmienky na jej vykonanie,

ČLÁNOK II - zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch

- dochádza k úprave podmienok výkonu pracovnej činnosti na základe dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru tak, že už sa nebude aplikovať výnimka zo získania stupňa vzdelania,
- spresňujú sa podmienky výkonu atestácií a podmienky platnosti vykonanej atestácie, aby sa predišlo situáciám, v ktorých sa v atestačných organizáciách domáhajú najmä pedagogickí zamestnanci vykonania atestácie pre stupeň vzdelania, ktorý skutočne získali, avšak nezískali vzdelanie, ktoré by bolo splnením kvalifikačného predpokladu,
- dopĺňa sa postup orgánov činných v trestnom konaní, súdov a ministerstva školstva v situáciách smerujúcich k strate bezúhonnosti tak, aby informovali ministerstvo školstva o dôvodoch smerujúcich k strate bezúhonnosti a ministerstvo školstva zároveň tieto informácie zapíše do centrálného registra a informuje o nich zamestnávateľa,
- zriaďuje sa nová kategória pedagogického zamestnanca - riaditeľ vymenovaný na základe splnenia požiadaviek podľa osobitného predpisu, a ustanovujú sa podmienky výkonu pracovnej činnosti v tejto kategórii.

ČLÁNOK III - zákon č. 321/2025 Z. z. o školskej správe

- navrhuje sa zaviesť výkonnostná zmluva medzi ministerstvom, školou a zriaďovateľom na účel osobitnej finančnej podpory dobrých škôl, ktoré budú plniť ukazovatele kvality výchovy a vzdelávania,
- upravuje sa overovanie plnenia podmienky najnižšieho priemerného počtu žiakov, (samostatne pre novozriadené školy a samostatne pre existujúce školy),
- overovanie súladu školského vzdelávacieho programu so štátnym vzdelávacím programom sa bude realizovať až po zápise do registra škôl a školských zariadení, t. j. až vo vzťahu k reálnemu ŠkVP.

- s ohľadom na aplikačnú prax sa „zužuje“ rozsah nezlučiteľnosti funkcie zástupcu riaditeľa s funkciou v kolektívnych orgánoch (po novom bude funkcia nezlučiteľná iba s funkciou člena rady školy), pričom v kontexte blízkych osôb sa už bude nezlučiteľnosť posudzovať iba pri riaditeľovi školy,
- spresňuje sa zloženie rady školy v súlade s potrebami aplikačnej praxe (§ 18),
- explicitne sa upravuje, že zástupca sa do rady školy nedeleguje, ak nie je určená vecná príslušnosť žiadnej organizácie,
- na účasť neplnoletého predsedu školského parlamentu na zasadnutiach rady školy sa bude vyžadovať informovaný súhlas rodiča,
- upravuje sa postup pri nečinnosti zriaďovateľa vo vzťahu k uskutočneniu výberového konania tak, aby sa v aplikačnej praxi zabránilo vzniku „patovej“ situácie pri jeho uskutočňovaní; do pôsobnosti zriaďovateľa pri jeho nečinnosti vstupuje RÚŠS,
- upravuje sa fakultatívne ustanovovanie funkcie zástupcu riaditeľa so zohľadnením nastavenia úväzkov podľa nariadenia vlády č. 201/2019 Z. z.; obligatórne sa upravuje zástupca riaditeľa pri škole, ktorá má riaditeľa „manažéra“ a pri spojenej škole (najmenej jeden zástupca riaditeľa).

ČLÁNOK IV - zákone č. 322/2025 Z. z. o financovaní škôl a školských zariadení

- upravuje sa minimálna výška normatívneho príspevku pre gymnáziá, stredné odborné školy a stredné priemyselné školy, ktoré budú mať uzatvorenú výkonnostnú zmluvu podľa zákona o školskej správe, ktorú bude zriaďovateľ povinný rozpísať škole,
- rozširuje sa účel poskytovania príspevku na špecifiká o príspevkoch na úhradu nákladov vyplývajúcich z plnenia ukazovateľov kvality výchovy a vzdelávania dohodnutých vo výkonnostnej zmluve,
- zavádza sa nové kritérium na určovania mzdového normatívu a prevádzkového normatívu, ktorým je skutočnosť, či ide o školu s osobitným zreteľom (kritérium reflektuje najmä zabezpečenie dostupnosti vzdelávania, vyrovňovanie príležitostí vo vzdelávaní, vyučovací jazyk, geografickú lokalitu školy...).

Predpokladaná účinnosť: 1. januára 2027, okrem čl. I bodu 57, ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 2028 (doplnenie povinnosti Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR prerokovať zoznam skupín odborov vzdelávania s obdobným profilom absolventa pre stredné priemyselné školy s príslušnými stavovskými a profesijnými organizáciami na celoštátnej úrovni podľa zákona o odbornom vzdelávaní a príprave, a to ešte pred jeho zverejnením.)